

redskab i en kollektiv mobilisering af de nye mellemlag til at være en supplerende mulighed for lokal politisk aktivitet. Det gælder dog ikke for kvinderne, hvor den politiske mobilisering er øget og udbredt til nye aldersgrupper. Ole Tonsgaard belyser flygtninge- og indvandrerspørgsmålet og miljøspørgsmålet. Her vises, at holdningen til flygtningespørgsmålet er en del af en mere generel autoritær/ikke-autoritær holdning, hvorimod sammenhængen til andre politiske holdninger er svag. Miljøspørgsmålet er blevet taget op af næsten alle politiske partier, hvorfor der ikke rigtig har været et politisk tomrum, som partiet De Grønne har kunnet udfylde. Overraskende er det, at omkring halvdelen af vælgerne ubetinget lader hensynet til miljøet gå forud for erhvervslivets interesser.

Valg er i meget høj grad også massemediebegivenheder. Jørgen Elklit behandler opinionsmålingers betydning og kommer nærmest frem til, at de har begrænset betydning for vælgerne, men antagelig større indvirkning på politikerne. Karen Siune skriver om mediernes dækning af valgkampene og bekræfter den gamle antagelse om, at medierne synes at forstærke allerede eksisterende mønstre. De basale træk i vælgernes politiske orientering fastlægges i de unge år. I en artikel om politiske generationer viser Ole Borre, at der er ved at ske noget nyt med de unge. Hidtil har de yngste årgange været meget »røde«. Nu synes SF-bølgen i de nye generationer at være på retur. Hvad der følger kan sikkert tydeligere ses i 1990-valget.

Denne bog er i sammenhæng med den forrige uomgængelig, hvis man vil orientere sig og have et overblik over nyere dansk politik. Hvad man kan saven er en bredere samfundsmæssig analyseramme: At vælgeradfærden og holdningsundersøgelserne blev koblet

sammen med andre former for analyser af de politiske partier, sociale bevægelser og klasse- og livsformsændringer i perioden.

Erik Christensen

Henrik Larsen: *Klassisk Regulering. Dansk monopolregulering 1978-1988*. (Odense Universitetsforlag, 1989). 215 s.

Den vestlige verdens centrale paradigme for privat produktion og distribution er fuldkommen konkurrence, der antages at afspejle en effektiv ressourceallokering. Opretholdelsen af fuldkommen konkurrence kræver statslig indgriben – regulering – på to områder, hvor den frie markedsøkonomi skaber problemer, den ikke selv kan løse, nemlig (miljømæssige) eksternaliteter og monopoler.

Med dette udgangspunkt undersøger Henrik Larsen dansk monopolreguleringens indhold, baggrund og effekter. Monopolreguleringen analyseres i et reguleringsteoretisk perspektiv, og bogen opfylder derfor to behov: Dels giver den en udmærket fremstilling af det konkrete reguleringsområde; dels gennemgår den en række teorier om statslig regulering af markedsøkonomien. Forfatteren yder hermed et vigtigt bidrag til at afhjælpe en mangel på dansk reguleringsteoretisk litteratur.

Bogen indeholder fire hovedafsnit. Det første, teoretiske afsnit indfører læseren i det reguleringsteoretiske begrebsapparat. Forskellige reguleringsformer, herunder *capture-regulering*, *entreprenør-regulering*, *degenereret regulering* og *klassisk regulering* gennemgås. Dansk monopolregulering betegnes som klassisk *almen-interesse regulering*; dvs. regulering, der er til fordel for såvel de regulerede som de ikke-regulerede parter. De tre øvrige afsnit

behandler reguleringens baggrund og reguleringsmyndighedens (Monopoltilsynets) opbygning og praksis, reguleringens indhold og de interesser, der berøres deraf, samt reguleringens konsekvenser.

Et af analysens hovedresultater er, at dansk monopolregulering både er stabil og fastlåst. Reguleringen er et *plussums-spil*, hvor alle parter ser en fordel i at opretholde en konsensus, der har hersket siden monopolreguleringens etablering i 1955. Forfatteren udtrykker det således: »Arbejder- og forbrugerbevægelsen får en regulering, de *lever for*; erhvervslivet får en regulering, de kan *leve med*; og bureaukratiet får en regulering, de kan *leve af*« (p. 166).

Forfatteren har gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt regulerede virksomheder. Formålet med undersøgelsen har været at vurdere monopolreguleringens effekter, bl.a. på monopolvirksomhedernes indtjening. Valg af metode, samt en række datamæssige svagheder gør dog, at der ikke kan drages sikre konklusioner af undersøgelsen, der desuden ikke får ret meget

plads i analysen, sammenlignet med de øvrige afsnit. Efter anmelderens mening er det ærgerligt. Det ville have været interessant at vide mere om dansk monopolreguleringens reelle virkninger. Løsningen kunne måske have været en case-orienteret undersøgelse.

På trods af denne mangel, et betragteligt antal slåfejl, samt en noget nedladende omtale af fhv. industriminister Ib Stetter, kan bogen dog varmt anbefales til læsere med interesse i en politologisk orienteret analyse af dansk monopolregulering. Bogen er desuden velegnet som introduktion til regulerings-teorien.

Reguleringens historiske baggrund gennemgås sparsomt, og de forskellige oplysninger er spredt over flere afsnit. Bogen er derfor nok af mindre interesse for læsere, der primært er interesserede i det historiske forløb, fx reguleringerne af erhvervslivet under og efter verdenskrigene. Her må man henvise til von Eyben *Monopoler og priser*, 1980 København: GAD.

Michael Johansson

REGIONAL OG LOKALHISTORIE

Lars Tvede-Jensen og Gert Poulsen: *Aalborg under krise og højkonjunktur fra 1534 til 1680*. Aalborgs historie, bd. 2. (Udgivet af Aalborg kommune, 1988). 387 s., 210 kr.

Udgivelsen af kæmpeværket om Ålborg bys historie fortsætter planmæssigt. Det først udsendte bind omhandlede byens industrialisering og med dette føres læserne tilbage til reformationens tid og den yngre enevælde.

Opgaven er delt mellem to forfattere. Tvede-Jensen behandler tiden fra

Grevefejden til Christian 4's købstadsforordning i 1619, mens Gert Poulsen har taget sig af den sidste del af bindet.

Der er næppe tvivl om, at det har været en særdeles vanskelig opgave. For den første del af perioden er kildematerialet spredt, og ældre lokalhistoriske undersøgelser i større omfang har forfatteren ikke systematisk kunnet trække på. Det synes at være forklaringen på, at mange situationer og forhold ofte beskrives som om de var et helt særligt lokalt fænomen. Metoden har med andre ord været at finde eksempler i arki-